

vlastní

Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské náměstí 1

118 01 Praha 1 – Malá Strana

telefon: 257 085 466

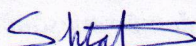
fax: 224 318 155

e-mail: andrei.shbat@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 4.2.2012

V Praze dne 16. 01. 2012

Č. j.: MK 3526/2012 OPP

za správnost:

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní památkové péče rozhodlo ve věci prohlášení **archeologického nemovitého nálezu pozůstatků špitálního kostela sv. Maří Magdalény na pozemcích parc. č. 5295/2, 5296/3, 5296/4, 5296/7, k.ú. Plzeň, obec Plzeň, okr. Plzeň-město, Plzeňský kraj**, za kulturní památku.

Ministerstvo kultury v tomto řízení, jehož účastníky jsou podle § 27 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění, navrhovatel: **Akademie věd České Republiky**, Národní 3, 117 20 Praha 1, IČ: 60165171, a vlastník pozemků **Statutární město Plzeň, náměstí Republiky 1/1, 306 32 Plzeň**, IČ: 00075370, podle ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění **prohlašuje** archeologický nemovitý nálezu pozůstatků špitálního kostela sv. Maří Magdalény na pozemcích parc. č. 5295/2, 5296/3, 5296/4, 5296/7, k.ú. Plzeň, obec Plzeň, okr. Plzeň-město, Plzeňský kraj, za kulturní památku. Rozsah památky je definován těmito souřadnicemi systému S-JTSK:

Bod	Y	X
1	1069796.4661	822171.1944
2	1069794.5269	822169.2574
3	1069793.3573	822168.8095
4	1069793.5967	822168.3184
5	1069794.6414	822168.6821
6	1069797.6546	822165.5007
7	1069798.6679	822164.4856
8	1069801.7642	822161.4869
9	1069801.0668	822160.7579
10	1069801.4730	822160.4075
11	1069802.2129	822161.1203
12	1069805.3450	822157.9437
13	1069804.6294	822157.2027
14	1069804.9286	822156.9169

15	1069805.6848	822157.6760
16	1069807.7369	822155.5562
17	1069807.6017	822154.4309
18	1069808.0700	822154.3971
19	1069808.2631	822155.4258
20	1069811.0161	822155.7993
21	1069811.1123	822154.9282
22	1069811.6309	822155.0191
23	1069811.5085	822155.9919
24	1069813.2681	822157.8119
25	1069814.2690	822157.5826
26	1069814.3719	822158.1094
27	1069813.5024	822158.3911
28	1069813.4591	822161.0579
29	1069814.3299	822161.2864
30	1069814.2253	822161.7815

31	1069813.3782	822161.5530
32	1069811.4565	822163.3399
33	1069814.5578	822166.5510
34	1069810.5696	822170.4993
35	1069807.4995	822167.3920
36	1069804.4731	822170.3740
37	1069803.4589	822171.3175
38	1069800.3848	822174.3485
39	1069800.3918	822175.5096
40	1069799.7447	822175.5096
41	1069799.7236	822174.2499
42	1069797.7981	822172.4131
43	1069809.3789	822164.4891
44	1069808.6802	822165.1584

Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí je kopie katastrální mapy s vyznačením umístění kulturní památky

Odůvodnění:

Popis nálezů, jeho současný stav a užívání:

„Špitální kostel sv. Maří Magdalény, situovaný na východním okraji historického jádra Plzně (na Špitálském, později Pražském předměstí), se zachoval do úrovně soklové římsy včetně pozůstatků omítek interiéru i vnějšku. Jedná se o relikty náročně provedené vrcholně gotické stavby, dále rozvíjené v období pozdní gotiky a renesance. Zdivo bylo v současné době (srpen – říjen 2010) znovu odkryto v rámci 1. etapy předstihového záchranného archeologického výzkumu Západočeského muzea v Plzni... Záchranný archeologický výzkum předchází výstavbě nové budovy Západočeské galerie (dále ZČG); v první etapě byl odkryt průběh zachovaného jižního zdiva kostela včetně renesančního sakristie, a to přibližně do úrovně archeologického výzkumu z roku 1946. Byla tak v podstatě provedena zatím částečná revize stavu pozůstatků kostela, přičemž bylo přistoupeno k restaurátorskému zajištění zdiva a dochovaných omítek. V rámci výzkumu je doplňován stavebně-historický průzkum, pořizováno je geodetické zaměření a fotogrammetrická dokumentace.“

„Dotčený prostor se nachází na historickém Špitálském předměstí, jehož počátky souvisejí pravděpodobně již se založením města Plzně v 90. letech 13. století. Pozemek ležel na křižovatce dálkové cesty vedoucí z Prahy do Norimberku a její vedlejší větve vedoucí podél městských hradeb k Litickému předměstí.“

Špitálské předměstí (suburbium hospitalense, preurbium circa hospitale), nazývané také jako předměstí před Pražskou branou (Prager Thor Vorstadt), leželo východně od městských hradeb na Ostrově vytvořeném toky Mže, Radbuzy a Mlýnské strouhy. V místě dnešní lokality „U Zvonu“ stál špitál s kaplí sv. Maří Magdaleny, který vznikl díky donaci bohatého plzeňského měšťana a radního Konráda z Dobřan v roce 1320. Negativní důsledky umístění špitálního areálu vně městských hradeb se projeví za husitských válek. Špitálské předměstí bylo husity obsazeno v druhé polovině roku 1433. Tehdy došlo ke srovnání stavby kostela a zřejmě i špitálu se zemí. Později však byly obě stavby obnoveny na původním půdorysu. Zprávy z let 1495-1503 pravděpodobně dokládají práce na pozdně gotické přestavbě kostela. Roku 1507 celé Špitálské předměstí vyhořelo; umístění lokality na „ostrově“ přinášelo rovněž nebezpečí povodní. Ty jsou zde doloženy v červnu 1601, na jaře 1752, na konci února 1784, počátkem března 1845 a v letech 1860, 1862 a 1890. Naprostou katastrofu pro plzeňské předměstí znamenala třicetiletá válka. Hned na jejím počátku, 30. září 1618, nechal velitel císařské posádky bránící Plzeň Felix Dornheim preventivně spálit veškerou zástavbu na Špitálském předměstí. Tím chtěl zabránit vojskům Arnošta hraběte Mansfelda vybudovat si zde opevnění. V dalším průběhu války došlo ke zničení areálu kolem špitální kaple. Obnovy se kostel Sv. Maří Magdaleny a možná i špitál dočkal až po ukončení třicetileté války. V této podobě pak vydržel více než sto let. Špitál a špitální kostel přetrvaly až do roku 1783, kdy byl po josefínských reformách zrušen špitál včetně kostela a hřbitova, který jej obklopoval. Na jejich místě vznikl v roce 1870 jeden z největších činžovních domů Plzně té doby. Klasicistní dům U Zvonu je spojen s osobností Františka Křížika, který zde měl svou dílnu a v roce 1880 zde sestrojil obloukovou lampu.

Dům U Zvonu byl na konci druhé světové války zčásti poničen výbuchem letecké bomby, což vedlo k demolici nejstaršího nízkého severovýchodního křídla. Na jaře 1946 začata destrukce reliktního domu. Po zjištění, že stavba domu výrazně využila konstrukce bývalého špitálního kostela, proběhl zde výzkum Archeologického ústavu v Praze pod vedením doc. dr. Václava Mencla.

Z důvodu špatného technického stavu a bezprostředně následkem povodní v roce 2002 bylo přistoupeno k demolici objektu činžovního domu „U Zvonu“ (v srpnu roku 2002). Plocha

byla provizorně upravena na prostor veřejné zeleně a parkovacích stání. Z hlediska pravidel městského urbanismu se však jedná o plochu určenou k zástavbě, konkrétně bylo rozhodnuto o umístění nové budovy ZČG. Vítězný projekt nového objektu galerie, vzešlý z architektonické soutěže, nepočítá s prezentací nálezu pozůstatků kostela in situ. Novostavba by však měla plně respektovat dochované zdivo špitálního kostela, to bude po dokumentaci a konzervátorském zásahu opětně zasypano. Nález by měl být rovněž staticky zabezpečen proti případným destruktivním následkům realizace novostavby. Z jižní strany přiléhal ke kostelu hřbitov, který bude díky umístění podzemních garáží v rámci stavby galerie kompletně archeologicky prozkoumán a vytěžen. Není tedy předmětem navrhované památkové ochrany.“

Návrh na prohlášení archeologického nemovitého nálezu pozůstatků špitálního kostela sv. Maří Magdalény na pozemcích parc. č. 5295/2, 5296/3, 5296/4, 5296/7, k.ú. Plzeň, obec Plzeň, okr. Plzeň-město, Plzeňský kraj, za kulturní památku obdrželo Ministerstvo kultury od Akademie věd České republiky dne 08. 10. 2010, č.j. KAV-36/09-SAR/2010 s tím, že se jedná o pozůstatky stavby, která má nezastupitelný význam v počátcích osídlení města Plzně.

K řízení a návrhu se vyjádřil Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, dopisem č.j. KPP/815/11 ze dne 14. 03. 2011 s tím, že na základě předložených podkladů doporučuje prohlášení uvedeného archeologického nálezu za nemovitou kulturní památku z důvodů:

„Dobře zachované reliкty špitálního kostela sv. Máří Magdalény jsou významným dokladem jedné z nejstarší dochované části stavby za městskými hradbami, jejíž vznik spadá téměř do doby založení samotné Plzně. Stav dochovaných pozůstatků konstrukcí je vzhledem k historickým událostem předměstí a stavebnímu vývoji ojedinělý a z tohoto důvodu by měl podléhat památkové ochraně. Zbytky kostela sv. Máří Magdaleny jsou významným dokladem historického vývoje osídlení na území města Plzně, dokladem životního způsobu a prostředí společnosti a zároveň jsou projevem tvůrčích schopností a práce člověka ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. „

Dále ale Krajský úřad Plzeňského kraje uvedlo toto:

„KPP i přes doporučení k prohlášení pozůstatků kostela sv. Máří Magdalény za kulturní památku považuje za nezbytné upozornit na následující:

V současné době není archeologický výzkum, který probíhá v místech západní části lodi kostela a v části presbytáře převážně na pozemku 5296/4 a částečně na pozemku 5296/3 k. ú. Plzeň, zcela dokončen. Dokončení této části výzkumu se předpokládá v měsíci květnu 2011. Je na zvážení, zda lze před ukončením tohoto výzkumu rozhodnout o prohlášení nemovitého archeologického nálezu za kulturní památku v souladu s § 3 správního řádu.

Odsouhlasený stavební záměr Plzeňského kraje jako investora výstavby nové budovy Západočeské galerie v Plzni počítá s omezenými zásahy do fragmentů špitálního kostela sv. Máří Magdalény dle dokumentace vypracované Ing. Zdeňkem Podaným ze dne 30.12.2010 (viz přílohy č. 1, 2, 3), která navazuje na vítězný návrh veřejné soutěže o řešení nové budovy ZČG v Plzni, vypracované RNDr. Milanem Svobodou, DHV CR, spol s r.o., z října 2009 (viz příloha č. 4), který byl schválen spolu se soutěžními podmínkami usnesením ZPK č. 279/09 ze dne 29.10.2009.

Případné prohlášení pozůstatků kostela sv. Máří Magdalény za kulturní památku může významně zasáhnout do práv investora nabytých v dobré víře a stavbu ZČG výrazně omezit až zastavit se všemi následky z toho vyplývajícími. Pro Plzeňský kraj jako investora bude patrně nepřijatelné jakékoliv další omezení výstavby budovy ZČG vzhledem k vynaloženému času a prostředkům na ochranu nálezu v průběhu přípravy stavby.

Vzhledem k prostorovému umístění navrhovaného archeologického nemovitého nálezu a chystané stavby budovy ZČG, musí v případě prohlášení za kulturní památku dojít k přesnému

vymezení pozůstatků, včetně zaměření, které by konkrétně prostorově vymezilo chráněné pozůstatky špitálního kostela sv. Máří Magdalény tak, aby v budoucnu nemohly vzniknout žádné nejistoty ohledně rozsahu památkové ochrany.“

Dále se k návrhu a řízení vyjádřil Magistrát města Plzně, odbor památkové péče, dopisem č.j. MMP/036036/11, ze dne 02. 03. 2011 s tím, že: „ ... doporučuje výše uvedenou lokalitu prohlásit za kulturní památku, neboť pozůstatky špitálního kostela jsou významným dokladem historického vývoje města Plzně a jeho bývalého Pražského předměstí. Je spjat s daným místem již od dob krátce po založení města, a sám o sobě je unikátním dokladem složitě a někdy pohnuté období přeměn předměstské zástavby až po jeho zánik v období josefinských reforem. Je však nutné konstatovat, že od doby vypracování výše uvedeného návrhu NPÚ, ú.o.p. v Plzni a zahájení řízení proběhla řada jednání v souvislosti s nutností začlenit část fragmentů kostela do novostavby budoucí Západočeské galerie v Plzni. S tím souvisí i určité zásahy do odkrytých fragmentů na dvou místech, a to na celou výšku stěny kostela a současně s tím i určitou část fragmentů kostela zapojit do novostavby k zajištění obvodových hydroizolací, které stavba galerie v daném místě vyžaduje. Souhlas s nalezeným kompromisním řešením je doložen zápisem z jednání dne 14.10.2010 na Krajském úřadu Plzeňského kraje, investora budoucí novostavby galerie, za účasti zástupců územního pracoviště NPÚ v Plzni, archeologů ZČM v Plzni, zastoupených vedoucím výzkumu Mgr. Jiřím Ornou a ředitelem PhDr. Fr. Frýdou, dále pak zástupců orgánů státní památkové péče KÚPK a našeho odboru pam. péče MMP. Současně je potřebné konstatovat, že projektová dokumentace byla ke konci roku 2010 dopracována do stupně ke stavebnímu povolení. Je tedy nutné počítat s tím, že do fragmentů špitálního kostela bude zasahováno, a to jak průběhem obvodové severní stěny novostavby, tak ještě některými piloty do bývalé lodi kostela, kde však již lze podle sdělení projektantů reagovat jejich umístěním na výsledky dalšího vyhodnocení archeologického výzkumu. V současné době zahájení řízení není tedy archeologický výzkum dokončen, a to především v místech západní části bývalé lodi kostela a v části presbytáře. Předpokládáme však jeho dokončení v rozsahu potřebném pro novostavbu galerie v klimaticky vhodném období roku 2011. Je na zvážení, zda prohlášení archeologické lokality bývalého špitálního kostela Sv. Maří Magdalény by nebylo vhodnější po celkovém dokončení potřebného odkryvu části stavby kostela, byť o návrhu na jeho prohlášení v souvislosti s jeho významem nemáme pochybnosti.“

Ministerstvo kultury oznámilo všem účastníkům řízení zahájení správního řízení dopisem č.j. MK 10897/2011 OPP ze dne 21. 02. 2011. Tento dopis byl zaslán na vědomí i Úřadu městského obvodu Plzeň 3, odbor výstavby, aby si byl vědom probíhajícího správního řízení v dané věci a nevydávalo stavební povolení dříve, než bude toto řízení pravomocně ukončeno.

Dopisem ze dne 02. 09. 2011, č.j. MK 44479/2011 OPP dalo Ministerstvo kultury možnost účastníkům řízení se dle § 36 odst. 3 správního řádu, seznámit s podklady rozhodnutí. Účastníci svého práva nevyužili a s podklady rozhodnutí se ve stanovené době neseznámili a do spisu nenahlédli.

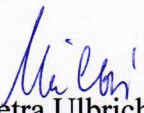
Na základě výše uvedených důkazů dospělo Ministerstvo kultury k závěru, že pozůstatky špitálního kostela sv. Maří Magdalény představují doklad nejstarší dochované stavby vně městských hradeb, která se dobou svého vzniku blíží k samotnému založení města Plzně. Dochované konstrukce je i přes svůj historický vývoj ničení a přestaveb dobrý. Samotné archeologické pozůstatky jsou známy již z posledního archeologického výzkumu z roku 1946. Při nynějším archeologickém výzkumu došlo i k šetrnému zakonzervování a snaze zrestaurovat struktury pozůstatků včetně omítek. Došlo také k podrobnému zaměření, vymezení a stavebně historickému průzkumu.

Jak Krajský úřad Plzeňského kraje, tak i Magistrát města Plzně, ve svém kladném stanovisku přesto upozorňují na stavbu ZČG na tomto místě a jeho zásahu do pozůstatků kostela. Ministerstvo kultury si je vědomo tohoto faktu a domnívá se, že zásahy do archeologického nálezů musí být vedeny v co nejšetrnější formě tak, aby nenarušili tuto památku. Vzhledem ale k tomu, že o nález a přítomnosti pozůstatků kostela sv. Máří Magdalény je známo již od roku 1946, pak se Ministerstvo kultury domnívá, že měla být tomuto faktu věnována dostatečná pozornost v době přípravy celého projektu a nelze omlouvat radikální a památkovou hodnotou se neslučující zásahy do celé památky, a to i v případě, že existuje jiné šetrnější řešení celého projektu ZČG.

Z těchto důvodů, předložených důkazů a odborných stanovisek se Ministerstvo kultury rozhodlo, že **archeologický nemovitý nález pozůstatků špitálního kostela sv. Maří Magdalény na pozemcích parc. č. 5295/2, 5296/3, 5296/4, 5296/7, k.ú. Plzeň, obec Plzeň, okr. Plzeň-město, Plzeňský kraj**, splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Petra Ulbrichová

vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva Kultury

